

Yrkeshögskolan

OMRÅDESANALYS 2025

Livsmedels- produktion

Myndigheten för yrkeshögskolan

Innehållsförteckning

Inledning	3
Innehåll	4
Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar	4
Avstämningar	4
Yrkeshögskolans statistik	5
Bedömning av platsernas utveckling	5
Livsmedels-produktion.....	6
Utfall ansökan YH-program 2024.....	7
Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program.....	8
Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt	10
Regionalt utbud och regional efterfrågan	15
Bedömning av utveckling för nya platser inom YH-program från 2026	19
Definitioner	20

Inledning

Det här är ett analysunderlag som visar hur myndigheten ser på utbildningarnas resultat, efterfrågan på kompetens och utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar som har en koppling till varandra.

I underlaget presenteras statistik avseende pågående och beviljade utbildningsplatser, resultat för en utbildningsinriktning, eller en gruppering av utbildningsinriktningar samt information om efterfrågan. Varje presentation avslutas med en bedömning av hur myndigheten ser på utvecklingen av utbildningsplatser inom en viss utbildningsinriktning och hur många platser som kan beviljas för start.

Bedömningen bygger på en avvägning av vad som är rimligt att bevilja utifrån en rad faktorer, där de tre främsta är

- det ekonomiska utrymme som myndigheten beräknar ha för att bevilja statsbidrag och särskilda medel för programmen
- dimensionering av redan beviljade platser och pågående utbildningar
- efterfrågan på kompetens.

Det bör understrykas, att det kan finnas skillnader gentemot bedömningen och den efterfrågan på kompetens som finns. Myndigheten har begränsade medel och en mängd prioriteringar måste göras mellan samtliga utbildningsinriktningar. Det kan innebära att efterfrågan inte kan matchas med motsvarande antal utbildningsplatser. Andra faktorer kan också påverka och som leder till att det inte är rimligt att genomföra en ökning av en utbildningsinriktning.

Enligt förordningen (2011:1162) med instruktion för Myndigheten för yrkeshögskolan ska myndigheten analysera arbetsmarknadens behov av utbildningar inom yrkeshögskolan.

Målsättningen med områdesanalysen är att bidra till ökad transparens och tydlighet. Underlaget kan både hänvisas till inför det att en ansökan öppnar och vid bedömning och kan förhoppningsvis bidra till att skapa en röd tråd från den enskilda ansökan till myndighetens

beslut. Det är värt att understryka att bedömningen av en utbildningsansökan väger in fler faktorer än just områdesanalyserna.

Innehåll

Strukturen är densamma för samtliga områdesanalyser. Varje områdesanalys innehåller följande information:

- Utfall av årets ansökan och det nya utbildningsutbudet
- Resultat från genomförda utbildningar
- Beskrivning av efterfrågan på 3–5 års sikt
- Regionalt utbud och regional efterfrågan
- Bedömning av nya platser

Yrkeshögskolans utbildningsinriktningar

Det finns drygt 200 utbildningsinriktningar inom yrkeshögskolan. Till varje utbildningsinriktning hör en SUN-kod som myndigheten har tagit fram genom att utgå från *Svensk utbildningsnomenklatur* (SUN). All statistik som presenteras är uppbyggd efter detta system.

Varje utbildningsinriktning leder till en yrkesroll eller flera närliggande yrkesroller. Det finns också utbildningsinriktningar som kategoriseras som "övriga" utbildningsinriktningar. Dessa övriga SUN-koder kan innehålla både specifika utbildningar för vilka det av någon anledning saknas en dedikerad inriktning, eller mer obestämbara utbildningar som inte passar in i några av de andra SUN-koderna.

Antalet utbildningsinriktningar kan förändras över tid. Myndigheten kan ta bort eller lägga till SUN-koder beroende på arbetsmarknadens utveckling.

Avstämningar

I framtagandet av denna områdesanalys har avstämningar skett med berörda branscher eller andra relevanta aktörer som kan bidra till att ge en samlad bild av efterfrågan på kompetens på nationell och regional nivå, när så har varit möjligt.

Yrkeshögskolans statistik

Det finns mycket statistik om yrkeshögskolan och för den som vill veta mer hänvisas till myh.se och scb.se.

Här presenteras endast en begränsad del och det statistiska underlaget som tas upp är

- statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser per utbildningsinriktning
- examensgrad från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- andel i arbete från avslutade utbildningar per utbildningsinriktning
- arbetets överensstämmelse med utbildningen per utbildningsinriktning
- outnyttjade platser per utbildningsinriktning.

Statistik över pågående och beviljade utbildningsplatser utgör en grund för dimensionering av nya utbildningsplatser. Det som är särskilt relevant att visa i detta sammanhang är statistik över platser per slutår, för att illustrera vilket utflöde av kompetens som utbildningarna kan bidra med per år om alla beviljade platser utnyttjas.

Statistiken visar också var i landet beviljade utbildningar är placerade. Utbildningar inom yrkeshögskolan ska ha en utifrån arbetslivet lämplig regional placering och den regionala efterfrågan är en viktig aspekt vid beviljandet av nya platser.

Examensgrad, andel i arbete, arbetets överensstämmelse med utbildningen samt outnyttjade platser är alla olika sätt att mäta utbildningarnas resultat per utbildningsinriktning.

Bedömning av platsernas utveckling

Det nya underlaget avslutas med en bedömning av hur antalet platser per utbildningsinriktning kommer att utvecklas och hur många platser som kan beviljas för start hösten 2026 och våren 2027.

Bedömningen är inte ett facit över hur det kommer att bli. Antalet platser kan komma att bli lägre eller högre än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan alla utbildningsinriktningar.

Livsmedels- produktion

Den här områdesanalysen omfattar de utbildningsinriktningar som bidrar till kompetensförsörjningen för de livsmedelsföretag och livsmedelsindustrier som förädlar råvaror till nya produkter inom den svenska livsmedelsproduktionen och bedriver såväl industriell som hantverksmässig tillverkning.

Processtekniker (livsmedelsproduktion)	SUN-KOD 524ds
Bryggeritekniker	SUN-KOD 541xa
Bagare/konditor	SUN-KOD 541ea
Övriga utbildningar tillverkning och hantering av livsmedel, allmän	SUN-KOD 541cy
Övriga utbildningar tillverkning och hantering av livsmedel	SUN-KOD 541xy

Utfall ansökan YH-program 2024

Utbildningsinriktningar	Ansökningar	Beviljade ansökningar
Processtekniker (livsmedelsproduktion)	6	2
Bryggeritekniker	0	-
Bagare/konditor	1	1
Övriga utbildningar tillverkning och hantering av livsmedel	2	1

Källa: MYH.

Pågående och beslutade platser per utbildningsinriktning och slutår.
Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Utbildningsinriktningar	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Processtekniker (livsmedelsproduktion)	195	125	120	85	50	
Bryggeritekniker	40	40		20		
Bagare/konditor	68	68	68	48		
Övriga utbildningar tillverkning och hantering av livsmedel*	90	115	115	75		

*Manuell sammanslagning av utbildningsinriktningarna 541cy och 541xy. Innehåller utbildningar i mathantverk, kvalitetsarbete samt produkt- och verksamhetsutveckling.

Källa: MYH.

Platser som beviljas efter ansökan 2025 påverkar i huvudsak slutåret 2028 beroende på utbildningarnas längd. Nya platser kan fyllas på vid varje ansökningsomgång och på så vis byggs utflödet på framtåt.

Utbildningsinriktningen processteknik redovisas i sin helhet i områdesanalysen *Industriell produktion*. I tabellen ovan framgår enbart utbudet för livsmedelstillverkning. Inriktningarna automationsteknik och underhållsteknik bidrar också till livsmedelsindustrins kompetensförsörjning. De redovisas i områdesanalysen *Industriell produktion*. Även inriktningen laboratorieteknik, kemi kan vara relevant för livsmedelsindustrin. Den redovisas i områdesanalysen *Farmaci och läkemedelstillverkning*.

Resultat från genomförda utbildningar inom YH-program

Examensgraden de tre senaste åren.

Utbildningsinriktningar	2022	2023	2024
Bryggeritekniker	61 %	58 %	56 %
Bagare/konditor	92 %	82 %	94 %
Övriga utbildningar tillverkning och hantering av livsmedel	71 %	88 %	52 %
Totalt för yrkeshögskolan	70 %	68 %	68 %

Källa: SCB.

Andel i arbete och arbetets överensstämmelse med utbildningen året efter examen (avser examinerade 2021–2023 sammanräknat).

Utbildningsinriktningar	Andel i arbete, procent	Överensstämmelse arbete – utbildning		
		Helt/till största delen, procent	Till viss del, procent	Inte alls, procent
Bryggeritekniker	88 ± 8	56 ± 11	19 ± 8	25 ± 10
Bagare/konditor	90 ± 5	72 ± 9	25 ± 9	..
Totalt för yrkeshögskolan	88 ± 0	65 ± 0	25 ± 0	11 ± 0

Felmarginal angiven med 95 procents konfidensintervall.

Källa: MYH och SCB.

Andel outnyttjade platser per startår.

Utbildningsinriktningar	2022	2023	2024
Bryggeritekniker	8 %	50 %	50 %
Bagare/konditor	25 %	26 %	15 %
Övriga utbildningar tillverkning och hantering av livsmedel, allmän	..	..	57 %
Övriga utbildningar tillverkning och hantering av livsmedel	45 %	12 %	12 %
Totalt för yrkeshögskolan	12 %	11 %	9 %

Källa: MYH.

Reflektion över resultat från genomförda utbildningar

Examensgraden för bagare/konditor och övriga utbildningar inom tillverkning och hantering av livsmedel ligger högt över genomsnittet för yrkeshögskolan medan bryggeritekniker ligger under genomsnittet och uppvisar en sjunkande tendens över de tre senaste åren.

Andel i arbete för bagare/konditor och bryggeritekniker ligger ungefär i nivå med genomsnittet för yrkeshögskolan.

Vad gäller arbetets överensstämmelse med utbildningen visar resultatet för bryggeritekniker att det är en förhållandevis stor andel av de examinerade som inte arbetar i yrket efter utbildningen.

Platsernas nyttjande skiljer sig åt mellan utbildningsinriktningarna och fluktuerar mellan åren. Andelen outnyttjade platser för bryggeritekniker och övriga utbildningar med allmän inriktning var mycket hög vid senaste mätningen.

Slutsats

Resultaten för utbildningsinriktningarna i denna områdesanalys varierar. Allra bäst resultat uppvisar bagare/konditor.

Eftersom det är en förhållandevis hög andel av de examinerade från bryggeriteknik som inte har ett arbete som överensstämmer med utbildningen, kan dimensioneringen av antalet platser ha varit något för hög de senaste åren.

Utbildningsanordnare uppmanas att inte söka fler platser än som går att fylla med studerande.

Efterfrågan på kompetens på 3–5 års sikt

De svenska livsmedelsföretagen verkar inom ett stort antal delbranscher och bedriver såväl industriell som hantverksmässig tillverkning. Slakt och chark, mejeri samt bageri står för närmare hälften av antalet sysselsatta. Det finns också företag som tillverkar cerealier, färdigmat, rosterier, glass, juice, ingredienser, kryddor, aromer, snacks, godis, choklad och snus. En stor del av det som produceras inom jordbruket vidareförädlas av livsmedelsföretagen i Sverige.

Regeringen fattade under våren 2025 beslut om *Livsmedelsstrategin 2.0*. Av den framgår att produktionen av svensk mat ska öka. Svensk livsmedelsproduktion bidrar till resiliens och ökad beredskap i händelse av kris. Men för att livsmedelsproduktionen ska kunna bibehållas och dessutom öka behövs kompetens. I Livsmedelsföretagens rapport *Var ska livsmedelsindustrin hitta 20 000 nya medarbetare?* (2023) beskrivs den kompetensbrist som råder och vilka kompetenser som efterfrågas. Nästan tre av fyra livsmedelsföretag menar att utmaningen med att rekrytera personal med rätt kompetens är ett allvarligt hot mot deras långsiktiga konkurrenskraft. Som konsekvens skjuts effektiviseringar och produktionsökningar upp eller tar längre tid än vad företagen vill. Fyra av tio säger att bristen på relevant kompetens inom tekniska områden gör att de inte kan automatisera och digitalisera verksamheten i önskad takt. En ökad digitalisering och automatisering är i sin tur förutsättningar för framtidens hållbara livsmedelsproduktion. Fler än ett av fyra företag anger att kompetensbristen påverkar produktutvecklingen, vilket försämrar deras förmåga att ta fram framtidens hållbara livsmedel.

Enligt bransch- och arbetsgivarorganisationen Livsmedelsföretagen efterfrågas kompetens från yrkeshögskolan i stor utsträckning. Behovet finns framför allt inom automation, underhåll och processteknik men det finns även behov av kompetens inom laboratorieteknik, hållbarhet, kvalitet och produktutveckling. Innovationer och produktutveckling behövs inte minst för att utveckla smarta och hållbara livsmedel och det behövs personer med hållbarhetskompetens med förståelse för hela produktionskedjan utifrån lagkrav och en ökad konsumentefterfrågan.

Enligt den dashboard som hör till Industrirådets rapport *Industrins kompetensbehov 2024–2027* (2024) finns den största efterfrågan på produktionskompetens inom livsmedelsindustrin för följande yrkesroller:

- Processoperatörer, 1 520
- Övriga livsmedelsarbetare, 951
- Övriga operatörer, 360
- Underhållstekniker, 325
- Automationstekniker, 301

Livsmedelsindustrin efterfrågar även mer generella yrkesroller. De generella yrkesroller som efterfrågas mest och som kan utbildas inom yrkeshögskolan är:

- Säljare, 953
- Data, drifttekniker, 495
- Logistiker, 305
- Inköpare, 268
- Redovisningsekonomer, 122
- Mjukvaru- och systemutvecklare, 122
- Kommunikatörer, 122

Beskrivningen går nu in närmare på de utbildningsinriktningar som områdesanalysen omfattar.

Processtekniker (livsmedelsproduktion)

Det ställs högs krav på hygien i den industriella livsmedelsproduktionen. En säker livsmedelsproduktion handlar om att minimera risk för såväl kontaminering och bakterietillväxt som för olyckor. Industriell livsmedelstillverkning är ofta automatiserad och processororienterad. I en processindustri sker produktionen i ett system som löper i ett flöde genom en anläggning. Yrkesroller som processoperatör, bryggeritekniker och mejeritekniker är exempel på processororienterade yrken i livsmedelsbranschen som yrkeshögskolan kan bidra med utbildningsplatser till.

Enligt Livsmedelsföretagen är det främst yrkeshögskolan som bidrar med kompetensförsörjning till processoperatörer då kompetensförsörjningen via gymnasiets industriella processinriktning är mycket liten. Detta medför att företagen själva måste utbilda operatörer på grundläggande teknisk nivå och inom kvalitet, flödesteknik, hälsa, miljö och säkerhet.

I yrkesregistret finns fyra yrkesgrupper som kan vara intressanta att undersöka för att få en uppfattning om hur många processoperatörer det finns i den industriella livsmedelsproduktionen, vilken utbildningsbakgrund de anställda har och väntade pensionsavgångar. Yrkesgrupperna är:

- 8161 – maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri
- 8162 – maskinoperatörer, mejeri
- 8163 – maskinoperatörer kvarn-, bageri- och livsmedelsindustri
- 8169 – övriga maskinoperatörer, livsmedelsindustri med mera (här ingår bryggeritekniker).

8161 – maskinoperatörer, kött- och fiskberedningsindustri

År 2023 var antalet anställda i yrkesgruppen enligt SCB 4 764. Det var 2 407 personer som hade gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. 419 personer hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än tre år och 271 personer hade en eftergymnasial utbildning som var tre år eller mer.

8162 – maskinoperatörer, mejeri

År 2023 var antalet anställda i yrkesgruppen enligt SCB 1 416. Det var 877 personer som hade gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. 183 personer hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än tre år och 78 personer hade en som var tre år eller mer.

8163 – maskinoperatörer kvarn-, bageri- och livsmedelsindustri

År 2023 var antalet anställda i yrkesgruppen enligt SCB 4 264. Det var 2 649 personer som hade gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. 445 personer hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än tre år och 240 personer hade en som var tre år eller mer.

8169 – övriga maskinoperatörer, livsmedelsindustri med mera

I denna yrkesgrupp ingår bryggeritekniker och processoperatörer. År 2023 var antalet anställda i yrkesgruppen enligt SCB 6 107. Det var 3 535 personer som hade gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. 702 personer hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än tre år och 377 personer hade en som var tre år eller mer.

Av statistiken framgår att det är stora grupper som har gymnasial utbildningsbakgrund som högsta utbildningsnivå. Därefter kommer gruppen med en eftergymnasial utbildning kortare än tre år.

Rekryteringsbehovet inom en viss yrkesroll påverkas bland annat av pensionsavgångar. I yrkesgrupperna fanns det sammantaget 1 661 personer i åldersgruppen 55–59 år. Ett antagande är att de börjar gå i pension under perioden 2029–2033, med ett genomsnitt på 332 personsavgångar per år. Det bör påpekas att detta är ett mycket förenklat scenario och att personer även kan komma att lämna yrkesgrupper av andra orsaker. Alla pensionsavgångar kommer kanske inte att ersättningsrekryteras och det är förmodligen inte alla som behöver ersättas med personer med utbildning från yrkeshögskolan. Den tekniska utvecklingen kan dock leda till mer specialiserade och avancerade arbetsuppgifter, vilket i sin tur kan medföra att högre kompetens kan komma att efterfrågas i större utsträckning än vad som tidigare har varit fallet.

Enligt uppgift i *Industrins kompetensbehov 2024–2027* efterfrågas 1 520 processoperatörer av livsmedelsindustrin under perioden, eller cirka 500 per år. Cirka 40 procent av dessa, eller cirka 200 per år, beräknas avse nyanställningar.

Bryggeritekniker

Utbildning till bryggeritekniker utgör en egen utbildningsinriktning inom yrkeshögskolan. Anställningsbehov kan finnas inom både småskaliga familjeföretag och stora internationella bolag. Branschen har länge haft en positiv utveckling men kostnadsökningar har på senare tid slagit hårt mot företagen. Enligt *Bryggerirapporten 2023*, som tagits fram av branschorganisationen Sveriges Bryggerier, finns det cirka 400 bryggerier med egen produktion av öl, cider, läsk och vatten i Sverige och branschen sysselsätter cirka 5 000 personer. Det behövs enligt rapporten ett brett spann av kompetenser och många bryggerier har ett ökat behov av teknisk kunskap. Den inledande beskrivningen av kompetensbehoven inom livsmedelsindustrin är relevant även för bryggeriindustrin.

Bagare och konditor

Förberedande gymnasieprogram för att bli bagare och konditor är restaurang- och livsmedelsprogrammet. Enligt rapporten *Var ska livsmedelsindustrin hitta 20 000 nya medarbetare?* finns det cirka 30 gymnasieskolor som utbildar bagare och konditorer och cirka 350 elever som tar studenten varje år. Av dessa väljer ungefär 25–30 procent att stanna i yrket.

Vidareutbildning till bagare/konditor sker via yrkeshögskolan. Ansökningar till yrkeshögskolans utbildningar måste tydligt påvisa hur de bygger vidare på gymnasieskolan för att de ska kunna få ingå i yrkeshögskolan. En yrkeshögskoleutbildning ger studerande förutsättning att öva upp arbetstempo och skaffa sig hantverksskicklighet. Efter fullföljd utbildning och prov kan de studerande erhålla ett gesällbrev.

Bagerinäringens branschorganisation Sveriges bagare & konditorer (SBK) menar att många av de som studerar till bagare/konditor ser en karriärmöjlighet i att så småningom starta eget. Inte sällan återvänder de till sina hemorter och öppnar bagerier där. Denna återflyttning och etablering av verksamheter kan öka ortens attraktionskraft och bidra till landsbygdsutvecklingen.

Att driva bageri och konditori är personalintensivt. Det gäller även de större industriella bagerierna, som har en högre arbetskraftskostnad än andra tillverkande företag i Sverige. Det kan också krävas kompetens inom automations- och processteknik för att arbeta som bagare i en industriell verksamhet. Arbetsuppgifter inom industrin handlar mer om att övervaka industriella processer och produktutveckling.

Det finns drygt 1 000 bagerier i Sverige. År 2023 var antalet anställda i yrkesgruppen 7612 – bagare och konditorer enligt SCB 4 856 och det var 467 egna företagare. Av de anställda hade 2 889 personer en gymnasial utbildning som högsta utbildningsnivå. Det var 709 personer som hade en eftergymnasial utbildning som var kortare än tre år och 312 personer hade en som var tre år eller mer.

I yrkesgruppen fanns det 348 anställda i åldersgruppen 55–59 år. Ett antagande är att de börjar gå i pension under perioden 2029–2033, med ett genomsnitt på 70 pensionsavgångar per år. Enligt Arbetsförmedlingens prognos är det stora möjligheter till arbete på fem års sikt.

Övriga utbildningar i tillverkning och hantering av livsmedel, allmän och specifik

Inom dessa två utbildningsinriktningar samlas utbildningar som det saknas en mer konkret inriktning för. Här ryms utbildning inom mathantverk, kvalitetsarbete, intraprenörskap och verksamhetsutveckling för industri- och livsmedelsföretag i olika livsmedelsbranscher.

En sådan bransch är kött- och charkbranschen. Branschorganisationen Kött och Charkföretagen (KCF) representerar företag som bedriver verksamhet inom kött-, chark- eller färdigmatsbranschen och ingår i förädlingsledet i livsmedelskedjan. De 70 medlemmarna är allt från mindre bolag till några av Sveriges största koncerner och består av tjugotalet slakterier och cirka 50 charkföretag, samt en handfull importörer. De två största företagen står för nästan 75

procent av slakt- och styckningsdelen. Sammanlagt sysselsätter företagen drygt 8 000 personer. De hanterar svensk såväl som importerad råvara och tillverkar både konventionella och ekologiska produkter. Utöver slaktare, styckare och charkuterister anställer kött- och charkföretagen teknisk personal till de mer tekniktunga anläggningarna.

Kurser för yrkesverksamma inom livsmedelsproduktion

Det finns även kurser för yrkesverksamma inom yrkeshögskolan. Enligt *Industrins kompetensbehov 2024–2027* är de kompetenser som det efterfrågas mer av från livsmedelsbranschen följande, i fallande ordning:

- Livsmedelssäkerhet och hygienkunskap
- Produktionsledning och planering
- Automation
- Miljö och hållbarhet
- Ledarskapsförmåga

Enligt branschorganisationen KCF kan yrkeshögskolan finnas behov för vidareutbildning av befintlig personal inom exempelvis kvalitet, miljö och hållbarhet, ekonomi och ledarskap.

Tabellen nedan visar antalet beviljade platser för områdesanalysens utbildningsinriktningar 2024–2026. Färgmarkeringen visar vilka år som kommande beslut kan påverka.

Platser inom kurser med startår per utbildningsinriktning	2024	2025	2026
Övriga utbildningar i tillverkning och hantering av livsmedel	100	100	
Totalsumma	100	100	

Källa: MYH.

Det har även beviljats kurser inom automationsteknik för livsmedelsindustrin.

Regionalt utbud och regional efterfrågan

Enligt dashboarden i *Industrins kompetensbehov 2024–2027* ser livsmedelsindustrin regionala kompetensbehov ut enligt följande under den period som undersökningen omfattar:

- Automationstekniker – 301 medarbetare. Störst behov, 183 personer, finns i Stockholm. Därefter kommer Västsverige med 67 personer, Sydsverige med 33 personer och Övre Norrland med 18 personer.
- Underhållstekniker – 325 medarbetare. Störst behov, 134 personer, finns i Västsverige. Därefter kommer Stockholm med 116 personer, Sydsverige med 38 personer samt Norra Mellansverige och Småland med öarna med 18 personer vardera.
- Livsmedelstekniker/matsäkerhetstekniker – 207 medarbetare. Störst behov, 152 personer, finns i Stockholm. Därefter följer Västsverige, Östra Mellansverige och Övre Norrland med 18 personer vardera.
- Övriga tekniker – 55 personer. Störst behov, 19 personer, finns i Sydsverige. Därefter följer Norra Mellansverige och Övre Norrland med 18 personer vardera.
- Processoperatörer – 1 520 medarbetare. Störst behov, 597 personer, finns i Stockholm. Därefter kommer Västsverige med 451 personer, Sydsverige med 239 personer, Övre Norrland med 116 personer, Småland med öarna med 68 personer och Norra Mellansverige 49 personer.
- Övriga operatörer – 360 medarbetare. Störst behov, 244 personer, finns i Stockholm. Därefter kommer Sydsverige med 98 personer och Östra Mellansverige 18 personer.
- Övriga livsmedelsarbetare – 951 medarbetare. Störst behov, 469 personer, finns i Västsverige. Därefter kommer Stockholm med 165 personer, Småland med öarna med 98 personer, Övre Norrland och Sydsverige med 67 personer vardera, Norra Mellansverige med 49 personer och Östra Mellansverige med 37 personer.

De svenska bryggerierna finns över hela landet. De största bryggerierna sett till antalet anställda finns i regionerna Dalarna, Halland, Kalmar län, Stockholms län och Örebro län.

Nedanstående tabeller visar antal platser som avslutas per år i respektive region/län. Antal platser innebär tillgängliga utbildningsplatser och det är inte säkert att det motsvarar antal personer som examineras.

Utbildningar till *processtekniker (livsmedelsproduktion)*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Skåne	35	35				
Linköping	30	30	30			
Stockholm	35					
Västra Götaland	55	20	20	20		
Örebro	35	35	35			

Källa: MYH.

Utbildningar till *bryggeritekniker*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Dalarna	20	20		20		
Stockholm	20	20				

Källa: MYH.

Utbildningar till *bagare/konditor*. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Skåne	28	28	28	28	28	
Västmanland	20	20	20	20		
Västra Götaland	20	20	20	20		

Källa: MYH.

Utbildningar inom övriga utbildningar inom tillverkning och hantering av livsmedel, sammanslaget. Antal platser per region/län och slutår. Färgmarkeringen visar vilka år kommande beslut kan påverka.

Platser med slutår per län	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Jämtland	20	20	20			
Kalmar	20	25	25	25		
Skåne	30	65	65	65		
Skåne och Stockholm*		20	20	20		
Stockholm	20	20	20			

*Uppgifterna bygger på att flera orter har uppgetts i ansökan. Det är inte säkert att utbildning kommer att genomföras på samtliga av dessa orter.

Källa: MYH.

Regionalt utvecklingsansvariga

Myndigheten för också en dialog om efterfrågan på kompetens med regionernas utvecklingsansvariga (RUA). Regionerna besvarar varje år en enkät som myndigheten skickar ut gällande efterfrågan på kompetens för de olika utbildningsinriktningarna inom yrkeshögskolan. Det utbud som regionerna har svarat på var det som gällde 2024 och nya platser kan ha tillkommit sedan dess. Att en region inte svarar på vilka behov som föreligger behöver inte betyda att det saknas efterfrågan på kompetens inom en utbildningsinriktning. Nedan presenteras en kort sammanfattning av de inkomna svaren.

Processtekniker (livsmedelsproduktion)

Region Skåne uttrycker att det finns ett stort behov inom livsmedelsbranschen och beskriver att många företag har förflyttat produktionen hem till Sverige till följd av pandemi och krig. Det finns ett stort kompetensbehov för industrins operativa arbete i roller såsom produktionsledare, process- och underhållstekniker samt automationstekniker. Digitalisering och högteknologin ställer krav på flexibilitet och ständig utveckling skriver regionen.

Region Örebro län lyfter fram att finns en stor andel företag inom livsmedelsproduktion. Livsmedelproduktionen drivs och påverkas i hög utsträckning av hållbarhet, teknikutveckling och digitalisering. Livsmedelsförsörjningen är både en regionalt och nationellt viktig fråga ur ett beredskapsperspektiv menar Region Örebro län.

Bryggeritekniker

Region Dalarna har uppgett att platserna kan bibehållas och ser ett fortsatt behov av bryggeritekniker kommande år även om rekryteringen i nuläget är något mindre.

Bagare/konditor

Region Skåne, Västmanland och Västra Götalandsregionen uppger att utbudet bör bibehållas.

Övriga utbildningar i tillverkning och hantering av livsmedel, sammanslaget

Region Skåne har uppgett att utbudet bör bibehållas och lyfter att det pågår en omställning till mer hållbara proteinkällor, vilket ställer krav på livsmedelstillverkning samt att det kan behövas produktutveckling för växtbaserade produkter och alternativa proteinkällor. Det pågår också en nationell satsning på mer hållbar produktion av fisk och kött och på utveckling av växtförädling.

Regionen menar även att det ur ett beredskapsperspektiv är av yttersta vikt att prioritera livsmedelstillverkning som kan ske inom Sverige. Skånes livsmedelsstrategi 2030 – "Smart mat" är en utvecklingsstrategi för mat- och livsmedelsproduktion som skapar förutsättningar för livsmedelsbranschen att kunna utvecklas i södra Sverige, där kompetensbehoven är ett stort tillväxthinder.

Region Jämtland Härjedalen ser en svårighet i att fånga upp arbetskraftsbehov i en bransch som mathantverk som per definition är småskalig och därigenom inte har stora rekryteringsbehov. I länet finns dock ett stort behov av personer med god kunskap om mat och hur den bäst tas tillvara. Möjligheterna att skapa sitt eget jobb är goda, vilket många gör. Kunskaperna är också värdefulla inom livsmedelsförädling i stort, där arbetskraftsbehovet är betydande menar regionen.

Bedömning av utveckling för nya platser inom YH-program från 2026

Som beskrivs inledningsvis i områdesanalysen är bedömningen inte ett facit över utfallet av årets ansökningsomgång. Antalet platser kan komma att bli färre eller fler än bedömningen. Det beror på en mängd faktorer såsom bedömning av ansökningar, förändringar i vår omvärld och hur mycket statsbidrag eller särskilda medel som kan fördelas mellan samtliga utbildningsinriktningar.

Bedömningen kommer att ses över årligen i samband med att områdesanalyserna uppdateras.

Processtekniker (livsmedelsproduktion)

Utbildningsinriktningen processtekniker innehåller flera olika specialiseringar inom processteknik där livsmedelsteknik är en av dem. Dimensioneringen inom livsmedelsteknik bedöms kunna vara cirka 150 platser per år.

Bryggeritekniker

Bedömningen är att dimensioneringen kan ligga kvar på nuvarande nivå.

Bagare/konditor

Bedömningen är att dimensioneringen kan ligga kvar på nuvarande nivå.

Övriga utbildningar inom tillverkning och hantering av livsmedel, allmän och specifik inriktning

Bedömningen är att dimensioneringen kan ligga kvar på nuvarande nivå.

Definitioner	
Andel i arbete	De examinerades sysselsättning följs upp årligen via en enkät. Det huvudsakliga syftet är att ta reda på hur stor andel av de examinerade som har ett arbete året efter examen och hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen. Andel i arbete avser examinerade som har uppgett att de har arbete året efter sin examen. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Arbetets överensstämmelse med utbildningen	Arbetets överensstämmelse med utbildningen, för examinerade som uppgett att de har ett arbete året efter sin examen, mäter hur väl arbetet överensstämmer med utbildningen enligt tre indelningar: helt eller till största delen, till viss del eller inte alls. Studerande på utbildningar som inte ger examen eller som inte har tagit examen ingår inte i undersökningen.
Examensgrad	Statistiska centralbyrån (SCB) är ansvarig för officiell statistik om yrkeshögskolan. Den officiella statistiken innehåller bland annat statistik om examinerade och examensgrad. Examensgrad beräknas som andel examinerade av antagna som bedrivit studier på utbildningar som ger examen. Examinerade avser antagna som har uppfyllt alla villkor för examen. Examinerade hänförs till det slutår som en utbildningsomgång har. För examinerade finns en eftersläpning i statistiken på grund av sena kompletteringar. Uppgifter för det senaste referensåret redovisas därför i november.
Konfidensintervall	Eftersom svarsbortfall förekommer är statistiken behäftad med viss osäkerhet. De redovisade procenttalen är därför skattningar med ett 95-procentigt konfidensintervall, vilket innebär att det sanna värdet ligger inom ett visst intervall med 95 procents säkerhet. Intervallet skrivs ut bredvid punktskattningen (andelen) med symbolen $\pm$, till exempel 90 ± 2. Det betyder att det sanna värdet, med 95 procents säkerhet ligger mellan 88 och 92 procent (SCB).
Utnyttjade platser	Outnyttjade platser avser summan av inställda platser och outnyttjade platser tre veckor efter start på varje enskild utbildningsomgång.
SUN-inriktningar	Svensk Utbildningsnomenklatur (SUN) är en klassificering av utbildningar som SCB ansvarar för. Den är en standard för klassificering av enskilda utbildningar samtidigt som den utgör ett system för aggregering av utbildningar till större grupper. Varje utbildning grupperas efter SUN-inriktning. Den mest aggregerade nivån är en position (en siffra). Den mest detaljerade nivån är fyra positioner (tre siffror och en bokstav). Myndigheten för yrkeshögskolan behöver dock kunna gruppera utbildningarna efter en mer detaljerad indelning än den officiella. Därför har myndigheten gjort en egen utvidgning av SUN genom att skapa en femte position bestående av ytterligare en bokstav. Syftet med den lokala utvidgningen är att komma närmare yrken och yrkesroller.

Rätt kompetens i rätt tid.

Myndigheten för yrkeshögskolan

Myndigheten för yrkeshögskolan

Box 145

721 05 Västerås

www.myh.se